

Linum

Medlemstidning för
SKÅNELIN

**Lin- och Spinncafé
den 5 april**

Skånes Lincentrum, Knutstorp
kl 11.00-14.00

Medtag egen fika

Läs mer om spinnkurs
och utställningar längre fram
i Linum och på vår hemsida
www.skanelin.se

Linums redaktion:

Redaktör: Ann-Kristin Pettersson

mail: ankipson47@gmail.com

Ansvarig utgivare: Eva Olsson

De som inte har möjlighet att skicka manuskripten via mail
kan kontakta Ann-Kristin Pettersson, mobil: 072-717 33 57

Sponsorer
Sparbanken Syd

Verksamhetsberättelse för föreningen Skånelin 2024

Föreningen har under verksamhetsåret haft 86 betalande medlemmar.

Antalet protokollförda sammanträden 11 stycken inklusive årsmötet.

Styrelsen har bestått av

Eva Olsson, Bromölla, ordförande
Kerstin Liljekvist, Arkelstorp, kassör och v ordförande
Monika Olsson, Landskrona, sekreterare
Christina Webrink, Malmö, ledamot
Ann-Kristin Pettersson, Glumslöv, ledamot
Eva Rosengren, Furulund, ledamot

Suppleanter

IngBritt Truedsson, Bjuv
Karin Weerén, Linderöd

Revisorer

Clas Johnsson, Kivik
Simon Waldner, Hörby
Sven Pettersson, Ljungbyhed, ersättare

Valberedning

Ingrid Berglund, sammankallande
Berit Myhrberg Sjögren

Styrelsen har under verksamhetsåret haft 10 protokollförda styrelsemöten:

16 mars 2024	Konstituerande möte, Lincentrum Knutstorp
3 april 2024	Styrelsemöte, via telefon
8 maj 2024	Styrelsemöte, via telefon
25 juni 2024	Styrelsemöte, via telefon
3 augusti 2024	Styrelsemöte, via telefon
19 september 2024	Styrelsemöte, via telefon
31 oktober 2024	Styrelsemöte, via telefon
2 december 2024	Styrelsemöte, via telefon
28 januari 2025	Styrelsemöte, via telefon
4 mars 2025	Styrelsemöte, via telefon

Föreningens årsmöte hölls på Lincentrum Knutstorp, 16 mars 2024

På årsmötet deltog 12 personer.

Demonstrationer och Information

Mars

- Lindemonstration/föreläsning på Gillet Skånska spetsars årsmöte 2 mars.

April

- Sy & Hantverksmessa Malmö 5-7 april.
- Lin- och spinncafé med beredning av lin 6 april.

Maj

- Lindemonstration/föreläsning för Strögårds vävstuga 2 maj.

Maj forts

- Lin- och spinncafé samt pysseldag 4 maj.
- Lindemonstration/föreläsning för damsällskap Höganäs 4 maj
- Information från Region Skåne i Höör om nya riktlinjer 15 maj.
- Loppis på Borgen och extra öppet på Lincentrum 18 maj.

Juni

- Utställning på Lincentrum, se nedan.
- Lindemonstration Näsums hembygds/fornminnesförening 23 jun

Juli

- Utställning på Lincentrum, se nedan.
- Lindemonstration Onsjö Härads Hembygdsförening, Billinge 13 juli.
- Lindemonstration Vikingatider Löddeköpinge Fröja Ting 28 juli.
- Lindemonstration Vägkyrka Glumslöv 29 juli – 9 augusti.

Augusti

- Utställning på Lincentrum, se nedan.
- Lindemonstration Ingeborrarsdagen 18 augusti.
- Lindemonstration Hästveda Hembygdsförening 18 augusti.
- Styrelsens besök på utställning om lin och linredskap på Sagomuseet i Ljungby 20 augusti.
- Lindemonstration Lantlivsdagar Bosjökloster 24-25 augusti.
- Lindemonstration Skördedag i Asmundtorp 25 augusti.

September

- Utställning på Lincentrum, se nedan.
- Lindemonstration Höstmarknad Fjärestad 1 september.
- Lindemonstration Kulturarvsdag Ola Ols museum Killhult 8 september.
- Lindemonstration Skördefest på Hovdala 22 september.
- Lindemonstration Skördefest i stadsparken Lund 28 september.
- Lindemonstration Mikaeli marknad, Fredriksdal 29 september.

Oktober

- Webinarie i 1 kvm Lin om fröer och försöksodlingen på NordGen 1 oktober.
- Lin- och spinncafé samt mangelgille och beredning av lin 5 oktober.
- Lindemonstration Valnötsfestivalen Torup 12-13 oktober.
- Kurs i linspinning 19-20 oktober.

November

- Lin- och spinncafé. Pysseldag och beredning av lin 9 november.
- Lindemonstration Julmässta Stenestad 9-10 november.
- Lindemonstration Skånejul Hässleholm 22-24 november.

December

- Lindemonstration Julmarknad på Malmö museer 1 december.
- Lindemonstration Julmarknad Fredriksdal 6-8 december.
- Lindemonstration Julmarknad Katrinetorp 6-8 december.
- Jul på Knutstorps Borg och öppet på Lincentrum 7 december.
- Lindemonstration Julmarknad Ingeborrarp 14-15 december.

Utställningar: Skånes Lincentrum

- 1/6 Alster från/med Strögårds Vävstuga.
- 6/7 Utställning och färgning med TellMeYourStories.
- 3/8 Utställning med Gillet Skånska spetsar och Ingrid Berglund.
- 7/9 Utställning vävnader av Eva Olsson samt spinträff.

Linum

Föreningens informationsblad "Linum", utkommer från och med 2024 4 gånger per år.
Redaktör: Ann-Kristin Pettersson.
Ansvarig utgivare: Eva Olsson.

Övrigt

Föreningens planerade verksamhet på Lincentrum har genomförts hela året men tyvärr med mindre besöksfrekvens än föregående år.

Föreningen säljer Grunnes linoljeprodukter samt Boställets linoljor.

Några personer har skänkt spinnrockar, linredskap och lintåga, vilket Föreningen varmt tackar för.

Styrelsen har sökt verksamhetsbidrag från Region Skåne och erhållit 11.000 kr.

Föreningen har även i år erhållit verksamhets- och föreningsbidrag från Svalövs kommun, vilket vi är mycket tacksamma för.

Föreningen har fått bidrag från Hemslöjden med 5.000 kr bl a för deltagandet i webinariet den 1/10 samt ett kommande våren 2025.

Föreningens styrelse åkte den 20 augusti på studiebesök till Sagomuseet i Ljungby där utställningen Spinn, Spinn Dottern Min, kring lin och gamla linredskap, pågick. Mycket intressant samt informativt med otroligt fina gamla redskap och saker tillverkat i lin.

Ordföranden har deltagit i NordGens odlingsprojekt av 15 speciellt utvalda olika sorters spånadslin efter försöket 2023. Däribland

de tre sorter spånadslin som Skånelin förvaltar (Ilona, Natasha och Henryk). Av dessa 15 sorter har skördats 1,5 kvm av vardera där hälften av varje sort har landrötats och den andra hälften vattenrötats. Projektet fortsätter 2025 med beredning för att mäta fiberavkastningen och fiberkvalitén. Odlingen har även omfattat ca 430 andra sorter både spånads- och oljelin från flera olika delar av världen. Mycket intressant att även se och på plats utvärdera dessa sorter. Odlingen har lyckats betydligt bättre 2024 än 2023.

Under 2024 har odlings- och beredningskurs erbjudits medlemmarna. 14 medlemmar har deltagit i allt från att bereda jorden, så, rensa, skörda, torka, frörepa och röta linet. Det som återstår är bråkning, skäkning och häckling, vilket kommer att göras våren 2025 beroende på att det är för kallt och fuktigt i brydestuan sent på året.

Ordförandens sammanfattning över 2024

2024 blev till slut ett bra år för Skånelin med många lindemonstrationer och fina utställningar trots att året började på allra sämsta sätt genom att föreningen utsattes för bedragare som tömde föreningens tillgångar på banken. Revisorerna har fortlöpande under året tagit del av föreningens ekonomi och blivit informerade om händelser kring stölden genom att tillställas protokollen från styrelsemötena. Denna stöld har gett styrelsen mycket arbete och problem. Tyvärr ersätter banken inte förlusten. Föreningen har inte heller fått någon ersättning från den person som genom oförsiktighet möjliggjorde bedrägeriet. Polisutredning pågår. Arbetet pågår också med att försöka få föreningens stulna tillgångar tillbaka.

Jag vill särskilt tacka alla som hjälpt föreningen med att tillverka och skänka saker så som väva disktrasor, tova, göra änglar, tomtar m m till försäljning vid våra demonstrationer för att åter bygga upp föreningens tillgångar så att det finns täckning för kostnader bl a vid årsskiftet. Vi sparar och gnetar på, samt kan konstatera att besökare har varit mycket mer köpvilliga i år än de senaste åren.

Vår hemsida www.skanelin.se har uppdaterats kontinuerligt under året och där finns information inlagt om alla arrangemang på Lincentrum samt externa demonstrationer. Vi fortsätter att flitigt annonsera våra arrangemang via Skånelins egen sida på Facebook och i flera andra grupper.

Stort och innerligt TACK till alla som hjälper till i Skånelins verksamhet på olika sätt.

Årsmöte 2025 med föreningen Skånelin

Årsmötet hölls den 15 mars 2025 på Skånes Lincentrum i Knutstorp.

16 medlemmar deltog i mötet. Alla hälsades välkomna och årsmötet öppnades av ordförande Eva Olsson.

Vald till att leda årsmötesförhandlingarna blev nuvarande ordförande Eva Olsson och till sekreterare valdes Ann-Kristin Pettersson.

Verksamhetsberättelsen, räkenskaperna och revisionsberättelsen gick igenom och godkändes. Revisorerna och mötet gav ansvarsfrihet till styrelsen för det gångna verksamhetsåret.

Årsmötet beslöt även att reseersättning skall utgå enligt de skattefria statliga normerna, 25 kr/mil, till förtroendevalda och funktionärer som representerar föreningen Skånelin.

Styrelsen föreslog årsmötet att höja årsavgiften för 2026 till 250 kr per medlem samt oförändrat 50 kr för familjemedlem och 50 kr för ungdom mellan 15-25 år, vilket mötet godkände.

Beslut togs om verksamhetsplan, vi fortsätter som tidigare med utställningar, lin- och spinncaféer, visningar, demonstrationer och kurser.

Därefter vidtog valen:

Till **ordförande** valdes Eva Olsson på 1 år.

Till **ordinarie ledamöter** på 2 år valdes Monika Olsson och Eva Rosengren.

Till **ersättare** på 2 år valdes Karin Mårtensson

Till **revisorer** på 1 år valdes Clas Johnsson och Christina Wijkström. Som **ersättare** valdes Cecilia Hall.

Till **valberedning** valdes Ingrid Berglund, sammankallande och Berit Sjögren.

Ärenden som väckts av styrelsen eller som medlem lämnat till styrelsen, senast den 14 februari 2025.

En motion har inkommit från revisor Simon Waldner. Ordföranden läste upp motionen samt styrelsens motivering. Inga frågor uppkom och motionen, som ej var undertecknad och med felaktiga påståenden, avslogs. Inga övriga ärenden har inkommit.

Ordföranden tackade avgående ersättaren Ing-Britt Truedsson (ej närvarande) och revisorn Simon Waldner för deras insatser i föreningen.

Ordföranden tackade för allt arbete som lagts ner under verksamhetsåret och förklarade årsmötet avslutet.

Val gjorda vid konstituerande möte med föreningen Skånelin 2025

Direkt efter årsmötet hölls det konstituerande mötet där val av funktionärer för verksamhetsåret gjordes.

Eva Rosengren valdes till **vice ordförande**, Kerstin Liljekvist omvaldes till **kassör**, Monika Olsson omvaldes till **sekreterare**.

Som kontaktperson hos Svalövs Kommun omvaldes Eva Olsson och Monika Olsson.

Till föreningens **firmatecknare** valdes Kerstin Liljekvist och Eva Olsson var för sig.

Till **redaktör** för Linum valdes Ann-Kristin Pettersson.

Som ansvarig för uppdateringar på **hemsidan** valdes Ann-Kristin Pettersson.

*****

LINAKTIVITETER 2025

5 apr kl 11-14 Lin- och spinncafé
3 maj kl 11-14 Lin- och spinncafé samt
pysseldag
? maj kl 11-15 Ev loppis på Borgen
och extra öppet på
Lincentrum

24-25 maj kl 10-16 Kurs i linspinning
*Anmälan sker via hemsidan: "Kontakta
oss" eller till Eva Olsson på mail:
ubalk55@gmail.com*

14 jun kl 11-15 Utställning
5 juli kl 11-15 Utställning

2 aug kl 11-15 Utställning
6 sept kl 11-15 Utställning
4 okt kl 11-14 Lincafé och mangelgille
spinncafé samt linbe-
redning

18-19 okt kl 10-16 Kurs i linspinning
*Anmälan sker via hemsidan: "Kontakta
oss" eller till Eva Olsson på mail:
ubalk55@gmail.com*

8 nov kl 11-14 Lincafé, pysseldag
Kom och gör änglar,
tomtar eller nåltova lin
? dec kl 11-15 Jul på Knutstorps Borg

*****

Skånelins syfte är:

- * att sprida information om spånads- och oljelin
- * att vara kontaktorgan för alla linvänner
- * att ge medlemmarna så goda villkor som möjligt vid bråkning, skäkning, häckling och spinningarbeten i föreningens "Brydestua"

Hemsidan
www.skanelin.se

E-post
info@skanelin.se

Vill du bli medlem i Skånelin?

Årsavgiften är 200 kr/år samt 50 kr
för varje övrig familjemedlem.

50 kr för ungdom mellan 15-25 år.

Medlemsavgiften betalas in på
bankgiro 386-3008
Skriv ditt namn, adress och epost

VÄLKOMMEN!

Linfrö till salu!

Följande linfröer finns till salu:

- * Natasja - blåblommigt lin 150 kr/kilo
- * Ilona - blåblommigt lin 150 kr/kilo
- * Henryk - vitblommigt lin 200 kr /kilo

Anmärkning: Enligt Greta Johansson f.d.rektor
på Sätergläntan så var det vita blommiga linet
bäst att spinna på spinnrock.

Beräknad fröåtgång: 1,5 kg/100 kvm

Behöver du frö kontakta Eva Olsson
Mobil: 070-256 27 46

SKÅNELIN hyr ut:

Häcklor, veckovis mot kvitto.
(gåva från H. Zienkiewicz)
En avgift på 1500 kr erläggs om
häcklorna ej är återlämnade i tid.

Rötningssäng, under 14 dagar,
pris 200 kr.

Kontakta Eva Olsson
Mobil: 070-256 27 46

JULMARKNADER 2024

Jul på Fredriksdal den 6-8 december

Redan dagen innan åkte Ulla Wollin Kulle och undertecknad till Fredriksdal för att ställa i ordning lokalen, som var den samma som tidigare år. Det är en fördel att hålla till på samma ställe varje år, eftersom vi känner till lokalen och vet hur mycket vi kan ta med oss.

Vi var fem medlemmar som skiftades om att bemanna vår monter. Dagarna var mycket välbesökta av trevliga och köpsugna besökare. Många kom speciellt till oss för att handla vår linoljesåpa.

Barnen fick prova på att tova lin. En del köpte vårt "tovkitt" för att även kunna tova hemma. Alla småsaker som vi sålde såsom färdigtovat, julänglar, disktrasor m m hade tillverkats av våra medlemmar.

Att berätta om linet och dess framtagning av linfibern tyckte vi var mycket viktigt. Besökarna fick gärna prova på att bråka, skäkta och häckla. Det var mest barnen som ville prova på detta och det tyckte vi var mycket trevligt. Kunskapen måste spridas vidare och det är barnen som skall ta vid så småningom. Ibland fick vi frågan av någon vuxen om lin var en växt.

Vi återvänder mycket gärna till Fredriksdal, förutom julmarknaden så brukar vi delta på Mikaeli marknad. Försäljningen gav ett bra tillskott till vår förening.

Monika Olsson

*****

*****

Julmarknad på Katrinetorp den 6-8 december

Lördagen den 3 december hjälpte jag till i Skånelins stånd på julmarknaden i Malmö. Skånelin höll till i en lokal tillsammans med en mängd olika utställare, t ex keramik, böcker, kläder korgmakare. Utanför fanns matmarknaden. Den lockade in många besökare.

Vårt stånd var i ett hörn där nästan alla passerade. Besökare i alla åldrar blev nyfikna och stannade till. Barnen tyckte det var roligt att få bråka och skäkta med "sjörövarsvärdet". Deras föräldrar hade sett skäkteträ, men visste inte vad det hade använts till. Många äldre berättade om släktingar som odlat, berett och vävt lin, någon hade jobbat vid ett linberedningsverk i Växjö på 50-talet. Det blev många trevliga och intressanta samtal.

Förutom att berätta om och demonstrera linets väg från sådd till tråd, pratade vi en hel del om linodling och lin ur ett miljö- och hållbarhetsperspektiv. Även linoljesåpans många fördelar och användningsområden slog vi ett slag för och det såldes en hel del.

Många yngre undrade vad lin användes till, en del kände till linolja, men många kopplade inte ihop sin linnenkjorta med växten lin, vilket förvånade mig mycket. Det var en väldigt trevlig och intensiv lördag på Katrinetorps julmarknad.

Eva Rosengren

Jul på Borgen Knutstorps slott och Skånes Lincentrum 7 december

Då det var öppet och julmarknad på Borgen så passade vi på Skånelin också på att öppna upp på Lincentrum. Eva O och Monika förberedde öppethållandet med att hänga belysning i en gran vid entrén, en gran som vår hyresvärd skänkt oss. Vi bjöd på pepparkakor och glögg, eller om någon hellre ville ha kaffe, så gick det också bra.

För att visa vägen från Borgen till Skånelin så hade vi tänt många marschaller. Det kom många besökare till oss. Vi var helt förvånade över det stora antalet som letat sig ut denna råkalla och blåsiga dag. Vi hade inte öppet till Brydestuan eftersom det inte var uppvärmt där, men i vår permanenta utställningshall var det varmt och skönt. Sakerna vi hade till försäljning skapade stort intresse, man uppskattade att det var handgjorda saker.

Vi uppskattade att vi hade ca 50 besökare trots att vi endast hade öppet under tre timmar. Detta var ett nytt inslag för oss trots att det var andra året. Det kommer säkert att bli en tradition.

Monika Olsson

*****

UTSTÄLLNING 2025

Utställningen "Lin för livet"

På Regionmuseet i Kristianstad visas under tiden den 25 januari - 27 april 2025 vandringsutställningen "Lin för Livet". Utställningen är framtagen av landets hemslöjdskonsulenter och visar linets användbarhet, allt från tunna spetsar till isoleeringsmaterial m m. Men även redskap för beredning av lin visas.

På invigningsdagen medverkade Skånelins ordförande Eva Olsson, som visade hur man förr i tiden manglade sina textilier. Efter att man fuktat sin textil manglades den med hjälp av ett mangelbräde, ofta kallat mangelhäst, eller en glättesten.

"Lin för Livet" på Regionmuseet i Kristianstad är väl värt ett besök. Har du inte möjlighet att åka till Kristianstad så finns information om utställningen i *HemslöjdsGUIDEN*, <https://hemslojdsguiden.se/om-oss/utstallningar/utstallningen-lin-for-livet/> Här finns också en YouTube-film där hemslöjdskonsulent Thea Östin presenterar utställningen.

När jag var på museet passade jag också på att titta på utställningen "Sandelins Silversamling", som pågår ända till den 30 december 2026. Även den är väl värd ett besök.

Eva Rosengren

Lin för Livet 2025-01-25 - 2025-04-27

Den 25 januari var det öppning av utställningen *Liv för Livet* på Kristianstads Museum och jag deltog med att demonstrera mangling med mangelbräde, mangelrulle och glättesten. Med mig hade jag lite dänkta vävnader i hellinne, halvinne och bomull, allt för att visa att det går att mangla olika tyger med dessa gamla redskap. En glättesten som var gjord i glas hade jag fått låna av en bekant.

På förmiddagen och en bit ut på eftermiddagen var det många besökare där. De var så förvånade att det gick att mangla på detta sätt och att det blev så slätt och fint utan en "riktig" mangel. Även glättestenen imponerade då mitt linne blev ännu slätare och glansigare när jag gned tyget med denna. Under tyget hade jag placerat en bit läder, så som det beskrivs i äldre information. En kvinna sa till sin man att hon skulle köpa en sådan uppsättning redskap till honom.

Eva Olsson

Glättesten

Glättestenen, som även kallas Gnidsten, kan ses som föregångare till strykjärnet tillsammans med mangelbrädet. Den utgjordes av en rund sten eller glasklump som gneds på linnen mot ett underlag, gnidbräda, ofta klädd med läder. I södra Sverige användes glättestenen ända sedan vikingatiden in på 1800-talet.

En glättesten i glas och gnidbräde tillverkat av skulderbladet från en val är funnet i en kvinnograv i Birka. Troligen har även glättestenen använts vid goffring (veckning) av linnetyg.

Tyget beströks troligen också lätt med blekt vax och bearbetades sedan med stenen så att det efter avslutad behandling föredde en nästan emaljglänsande yta.

Reportage om både mangelbräde och glättesten finns i *Vävmagasinet nr 3 2007*.

Mangelbräde och rulle

Mangelbräde eller kavelbräde är ett redskap av trä som använts för mangling av textilier. Brädet användes tillsammans med en kavel, en slät rulle av trä. Mangelbrädets ålder är oklar. Mycket tyder dock på att användningen fick sin stora utbredning under 1500-talet. Innan dess använde man glättestenar.

Äldre mangelbräden är jämbreda och försedda med ett högre mittparti. Yngre bräden är ofta bredare mot främre ändan och har en plan översida. De äldsta handtagen har vanligen en enkel bygelform, vilket under 1700-talet omformades till en häst. Handtaget, hästen, är placerat direkt i mangelbrädans bakre sida och liknar ett stort klappträ. Dessa förekom i Västsverige, Norge och Island.

Mangelbrädet var en nödvändig sak i varje hushåll, innan den modernare mangeln tillkom, och var ofta ett hemslöjdsalster samt ofta en fästmansgåva. Ovansidan samt kanterna var prydda med rika sniderier och handtaget en stiliserad häst.

Mangelbrädan var ett alldagligt bruksföremål som användes tillsammans med kaveln, en slät rulle av trä. Den textil som skulle manglas lades på ett bord eller annat plant underlag. Det fuktade tyget rullades upp på kaveln (rullen), sedan trycktes mangelbrädet mot rullen som fördes fram och tillbaka.

TILL SALU

Spinnrock
fullt fungerande
3 st spolar
Fäste för kort lin
Fäste för långlin

Begärt pris: 300 kr

Kontakta Kerstin Liljekvist

linkerstin@outlook.com

Mobil 070-969 13 56

***Nästa nummer av Linum
utkommer i början av juli.***